

Leidraad Mondzorg Corona

Versie 8.1

Laatste update 30-08-2021

Commissie Leidraad Mondzorg Corona

Wijzigingen versie 8.0 => versie 8.1

- Aanpassing definitie immuun (toevoeging 4 weken na Janssen-vaccin)

Disclaimer

Deze Leidraad is geformuleerd door de Commissie Leidraad Mondzorg Corona (CLMC). De CLMC heeft de grootst mogelijke zorg besteed aan de inhoud van deze Leidraad. Desondanks accepteert de CLMC geen aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden in dit document, voor enigerlei schade of voor andersoortige gevolgen die samenhangen met het gebruik van deze Leidraad.

Copyright

Deze Leidraad is eigendom van de Mondzorgalliantie. De informatie uit deze Leidraad mag niet worden gewijzigd worden.

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Patiëntengroepen.....	4
Type zorg	5
Definities spoed en noodzakelijke niet-reguliere mondzorg	5
Triage in drie stappen	6
Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM).....	6
Aanvullende maatregelen hygiëne mondzorgpraktijk voor zorgverlening aan Patiëntengroep A.....	7
Testbeleid en inzetbaarheid van mondzorgverlener/medewerker	8
Kwetsbare medewerker	8
Tot slot.....	8
<i>Appendix 1: Stroomdiagram</i>	9

Inleiding

De mondzorg levert een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van leven van haar patiënten [PubMed ID [28581891](#), [21050499](#)] en moet problemen voorkomen die de algemene gezondheid van de patiënten kunnen aantasten. Het is daarom van belang dat mondzorgpraktijken zoveel als mogelijk onafhankelijk van de mate van aanwezigheid van het SARS CoV-2 virus in staat zijn reguliere mondzorg te verlenen, waarbij de kans op transmissie zo klein mogelijk is. Het gaat daarbij om zorg voor patiënten zonder (verdenking op) COVID-19, maar ook indien gewenst spoedzorgverlening aan COVID-19 en/of COVID-19 verdachte patiënten. Dit alles dient op een verantwoorde manier voor patiënt en het behandelteam te gebeuren. Deze leidraad biedt instructies om verantwoorde zorg te verlenen.

Verspreiding van het SARS-CoV-2 virus kan (onder andere) door middel van een aerosol gebeuren. Verspreiding door middel van aerosol treedt op bij bepaalde handelingen in de mondzorgpraktijk en daarom is het advies om op dit moment reguliere patiëntenzorg aan te bieden op basis van triage. Triage is een manier om zorg te organiseren. In de kern betekent triage dat in een kort tijdsbestek op basis van beperkte gegevens een beslissing wordt genomen over hoe een patiënt beoordeeld/behandeld dient te worden. In het kader van deze leidraad gebruiken we het woord triage voor selectie aan de poort om een goed onderscheid te maken tussen patiënten zonder (verdenking op) COVID-19 en patiënten met (verdenking op) COVID-19.

Uitgangspunten:

- Mondzorg valt in het zorgdomein, deze leidraad heeft als doel verantwoord mondzorg te kunnen leveren afgestemd met de maatregelen die door de overheid worden aangegeven;
- Patiënten kunnen altijd mondzorg krijgen, indien nodig ook als zij (verdenking op) COVID-19 hebben;
- De 'Werkinstructie Spoedzorg COVID-19 in de Tandartspraktijk' is bedoeld voor spoedeisende mondzorg in praktijken die kunnen voldoen aan de daarin gestelde eisen. Deze geldt voor behandeling van patiënten:
  - met COVID-19,
  - die in quarantaine zijn;
- Iedereen werkzaam in een mondzorgpraktijk met symptomen passend bij een COVID-19-infectie laat zich direct [testen](#). Totdat de testuitslag bekend is blijft de medewerker thuis (zie ook [testbeleid en inzetbaarheid van medewerkers](#));
- Voor keuze van de coronatest wordt uitgegaan van de richtlijnen van de overheid, bestendigd door de [Mondzorgalliantie](#).
- De [Richtlijn Infectiepreventie in Mondzorgpraktijken](#) is bij iedereen werkzaam in de mondzorgpraktijk bekend en deze wordt stringent nageleefd;
- De meest actuele [LCI-richtlijn COVID-19 van het RIVM](#) vormt steeds het uitgangspunt voor de Leidraad.
- Er zijn voldoende, en de voorgeschreven, persoonlijke beschermingsmiddelen beschikbaar in de praktijk.

Patiëntengroepen

In deze leidraad wordt onderscheid gemaakt tussen twee patiëntengroepen:

Groep A:

- Personen zonder (verdenking op) COVID-19
- Personen die niet in (thuis)quarantaine zijn*
- Personen die immuun zijn**

Groep B:

- Personen met (verdenking op) COVID-19
- Personen waarvoor (thuis)quarantaine geldt*
- Personen met een verhoogde kans om geïnfecteerd te zijn***

Zie voor nadere toelichting [Leefregels en informatiebrieven](#)

* Personen waarvoor (thuis)quarantaine (zie FAQ) geldt zijn:

- personen die zijn teruggekeerd uit een land/gebied waarbij bij terugkeer naar Nederland een quarantaineplicht/-advies geldt
- symptoomvrije niet-immune huisgenoten van personen met bevestigde COVID-19 (met of zonder klachten),
- symptoomvrije niet-immune huisgenoten van personen met koorts of benauwdheid (die nog geen testuitslag hebben)
- niet-immune [overige nauwe contacten](#) van personen met bevestigde COVID-19 (met of zonder klachten)
- niet-immune personen met een Coronameldernotificatie

** Een persoon kan als immuun voor SARS-CoV-2 worden beschouwd als deze: 14 dagen of langer geleden een vaccinatieserie heeft afgerond van Comirnaty (Pfizer), Spikevax (Moderna) of Vaxzevria (AstraZeneca); OF 14 dagen of langer geleden 1 dosis van een van deze vaccins heeft gekregen na een doorgemaakte SARS-CoV-2-infectie; OF 28 dagen of langer geleden het Janssen-vaccin heeft gekregen; OF COVID-19 heeft doorgemaakt minder dan 6 maanden geleden. Iedereen die niet voldoet aan de criteria van immuun, wordt beschouwd als niet-immuun

*** Personen van 12 jaar of ouder met een verstandelijke handicap die in een instelling wonen en personen woonachtig in een verpleeghuis hebben een verhoogd risico om geïnfecteerd te zijn. Zie voor deze specifieke groep het Addendum 'Triage Bijzondere Doelgroep'.

Type zorg

In onderstaande tabel wordt aangegeven welke zorg geboden kan worden aan welke patiëntengroep met dien verstande dat in de mondzorgpraktijk:

- de [Richtlijn Infectiepreventie in Mondzorgpraktijken](#) stringent wordt nageleefd;
- voor patiëntengroep A de [aanvullende maatregelen hygiëne uit deze leidraad](#) van kracht zijn;
- voor patiëntengroep B wordt voldaan aan de eisen uit de Werkinstructie ‘Spoedzorg COVID-19 in de Tandartspraktijk’;
- de zorgverlening aan patiëntengroep A geheel gescheiden (tijd en plaats) kan worden georganiseerd ten opzichte van de zorgverlening aan patiëntengroep B.

Patiëntengroep	Groep A	Groep B
Type zorg		
Reguliere zorg	mogelijk	niet ⁺
Noodzakelijke, niet-reguliere zorg	wel	niet ⁺
Spoedzorg	wel	mogelijk [‡]

⁺ Een uitzondering op het niet verlenen van reguliere of noodzakelijke, niet-reguliere zorg geldt enkel voor personen van 12 jaar of ouder met een verstandelijke handicap die in een instelling wonen en personen woonachtig in een verpleeghuis hebben een verhoogd risico om geïnfecteerd te zijn. De mondzorg aan deze groep vindt voornamelijk plaats intramuraal binnen de zorginstelling of verpleeghuis of kan door de zorginstelling of verpleeghuis worden uitbesteed aan een daartoe geëquipeerd centrum voor bijzondere tandheelkunde. Mondzorg kan aan deze groep patiënten verantwoord geleverd worden met inachtneming van aanvullende maatregelen. Zie voor deze specifieke groep het Addendum ‘Triage Bijzondere Doelgroep’.

[‡] Deze zorg kan alleen worden uitgevoerd in tandartspraktijken die voldoen aan de eisen van de Werkinstructie ‘Spoedzorg COVID-19 in de Tandartspraktijk’.

Definitie spoed en noodzakelijke niet-reguliere mondzorg

Spoedbehandelingen (ook 's avonds, 's nachts en het weekend)

- Bloeding / nabloedingen na een behandeling.
- Acute, heftige pijn.
- Gecompliceerde kroonfracturen met pulpa expositie.
- Mogelijk levensbedreigende ontstekingen.
- Dento-alveolair trauma waar repositie of replantatie noodzakelijk is.

Noodzakelijke, niet-reguliere mondzorg

- Pijn (bijv. endodontische klachten / pulpitis).
- Uitgevallen of afgebroken restauraties.
- Afgebroken gebitselementen.
- Prothese problemen.
- Ernstige parodontale infecties.
- Alveolitis.
- Scherpe randen, die pijn en/of beschadiging van tong- of wangslimvlies tot gevolg hebben.
- Noodzakelijke nazorg / complicaties na eerdere dento-alveolaire chirurgie (o.a. implantatie, flapoperaties).
- Blaar die niet geneest (orale pathologie).
- Focusvrij maken.

Triage in drie stappen

1. Stel aan de patiënt (en eventuele begeleider) maximaal 72 uur voorafgaand aan het bezoek aan de praktijk de volgende vragen:
  - Heeft u klachten die kunnen wijzen op corona?*
  - Bent u in (thuis)isolatie of thuisquarantaine (of zou u dat moeten zijn volgens de GGD of [Quarantainecheck](#))?
2. Verifieer bij het betreden van de praktijk/wachtkamer of de antwoorden op bovenstaande vragen nog steeds actueel zijn:
  - Is er iets aan de eerder gestelde triagevragen veranderd?
3. Stel voorafgaand aan de behandeling door de mondzorgverlener de volgende vragen:
  - Heeft u klachten die kunnen wijzen op corona?
  - Voelt u zich momenteel gezond?

Als uit de triage blijkt dat de patiënt (een verdenking op) COVID-19 heeft moet de patiënt niet naar de praktijk komen, dan wel de praktijk verlaten. Indien mondzorg in dat geval noodzakelijk is, kan alleen behandeld worden volgens de Werkinstructie 'Spoedzorg COVID-19 in de Tandartspraktijk'. Documenteer voorafgaand aan de behandeling de uitkomst van de actuele triage.

* zie <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/gezondheid-en-zorg/symptomen-coronavirus>.

N.B. Kinderen van 4-12 jaar die niet getest zijn, morgen naar analogie met kinderopvang/schoolbezoek de mondzorgverlener bezoeken, indien zij 24 uur volledig klachtenvrij zijn. Bij aanhoudende milde klachten mogen zij de mondzorgverlener na 7 dagen na de start van de klachten bezoeken.

Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

Als aanvulling op de in de [Richtlijn Infectiepreventie in mondzorgpraktijken](#) te nemen maatregelen bij 'Persoonlijke hygiëne en beschermingsmiddelen' geldt bij patiëntencontact met een afstand kleiner dan 1,5 meter dat de PBM dient te bestaan uit:

- Chirurgisch mondneusmasker type II/R, of
- Chirurgisch mondneusmasker type II + gezichtsscherm (faceshield)

Vervang mondneusmasker en reinig/desinfecteer gezichtsscherm na elke patiënt. Medewerkers die buiten de bovenstaand beschreven situatie een (niet-medisch) mondneusmasker dragen, dienen alert te zijn op het juiste gebruik ervan bij wel of geen patiëntencontact.

Ter verduidelijking: de [Richtlijn Infectiepreventie in Mondzorgpraktijken](#) spreekt over mondneusmaskers volgens norm NEN 14683 (CE-keurmerk). Deze norm maakt onderscheid in type I (voor de patiënt) en II (voor zorgverlener), type II bestaat ook in een versie die spatbescherming biedt, dan is de letter R toegevoegd.

Aanvullende maatregelen hygiëne mondzorgpraktijk voor zorgverlening aan Patiëntengroep A.

Verblijf in de praktijk

- Laat patiënten zoveel mogelijk alleen komen, zonder onnodige begeleiding.
- Houd minimaal 1,5 meter afstand van elkaar, ook in de wachtruimte. Als dit niet mogelijk is, voer actief deurbeleid.
- Het dragen van mondneusmaskers door patiënten is toegestaan.
- Laat iedereen die de mondzorgpraktijk betreedt (mondzorgprofessionals, patiënten en eventuele andere personen) bij binnenkomst de handen reinigen door te wassen met water en zeep of desinfecteren met handalcohol.
- Geef geen handen.
- Voorkom dat patiënten (of evt. begeleider) onnodig deurkrukken, tafeloppervlakken, stoelen etc. aanraken.

Wachtruimte

- Laat de patiënt (en de evt. begeleider) zo kort mogelijk verblijven in wachtruimte.
- Stel een afvalbak met zak beschikbaar die open is of waarvan het deksel met de voet te bedienen is.
- Maak contactpunten (bijv. stoelen, leuningen, tafels, deurklinken, touchscreens, toilet) meerdere keren per dag schoon.
- Leg geen tijdschriften, folders, speelgoed of ander materiaal in de wachtruimte.
- Zorg dat wachtruimtestoelen minimaal 1,5 meter uit elkaar blijven staan. De stoelen moeten makkelijk te reinigen en te desinfecteren zijn.

Balie

- Plaats geen zaken op de balie die niet strikt noodzakelijk zijn (folders, samples en dergelijke).
- Handel alle administratieve zaken zoveel mogelijk digitaal af (bijv. recept, verwijzing, factuur, eventuele brief voor behandelend mondzorgprofessional).
- Laat contactloos betalen, anders toetsen betaalautomaat na een transactie reinigen en desinfecteren.

Kantine

- Houd 1,5 meter afstand tot elkaar.
- Indien niet mogelijk, pas het pauzeschema aan.

Behandelkamer

- Ontdoe de ruimte van zaken die niet strikt noodzakelijk zijn (ruim spullen die niet gebruikt worden op).
- Zorg voor makkelijk reinigbare oppervlakken.
- Verleen slechts één patiënt (en evt. begeleider) tegelijkertijd toegang tot de behandelruimte.
- De patiënt zet zelf een eventueel gedragen mondneusmasker af voordat hij/zij plaatsneemt in de behandelstoel en dit wordt door de patiënt bij zich gehouden.

Behandeling

- Overweeg voor behandeling waarbij aerosol kan optreden de patiënt te laten spoelen met een anti-viraal middel (zie FAQ's).
- Gebruik zo veel mogelijk rubberdam bij aerosol producerende handelingen.
- Bij aerosol producerende handelingen zorgvuldig afzuigen met grote nevelzuiger.

Reiniging en desinfectie van de behandelkamer na iedere patiënt

- Hiervoor volstaat de [Richtlijn Infectiepreventie in mondzorgpraktijken](#).

Testbeleid en inzetbaarheid van mondzorgverlener/medewerker

Zie separate inzetbaarheidsschema's

Kwetsbare medewerker

- Alle medewerkers van een mondzorgpraktijk vallen onder zorg. Voor deze medewerkers is [informatie van de Rijksoverheid](#) beschikbaar, zie ook de [kwetsbare medewerker](#).

Tot slot

De commissie beoogt met deze leidraad een werkbare oplossing te geven om de zorgplicht van de beroepsbeoefenaars vorm te kunnen geven. Dit om de mondzorg verantwoord aan te bieden.

Mondzorgprofessionals kunnen op basis van hun professionele autonomie in het belang van de patiënt afwijken van deze leidraad. Wanneer afgeweken wordt, dient dit zorgvuldig beargumenteerd en vastgelegd te worden in het patiëntendossier.

De commissie adviseert - in het bijzonder de tandartsen - de spoedzorg aan Patiëntengroep B zo te organiseren dat deze wordt beperkt tot een aantal tandartspraktijken. Hierbij valt te denken aan het onderling afspraken maken op lokaal niveau, bijvoorbeeld gezamenlijk (intercollegiaal) binnen een spoeddienstkring. Hierdoor worden fluctuaties in de zorgvraag doelmatiger verdeeld over de praktijken voor wat betreft materialen en middelen.

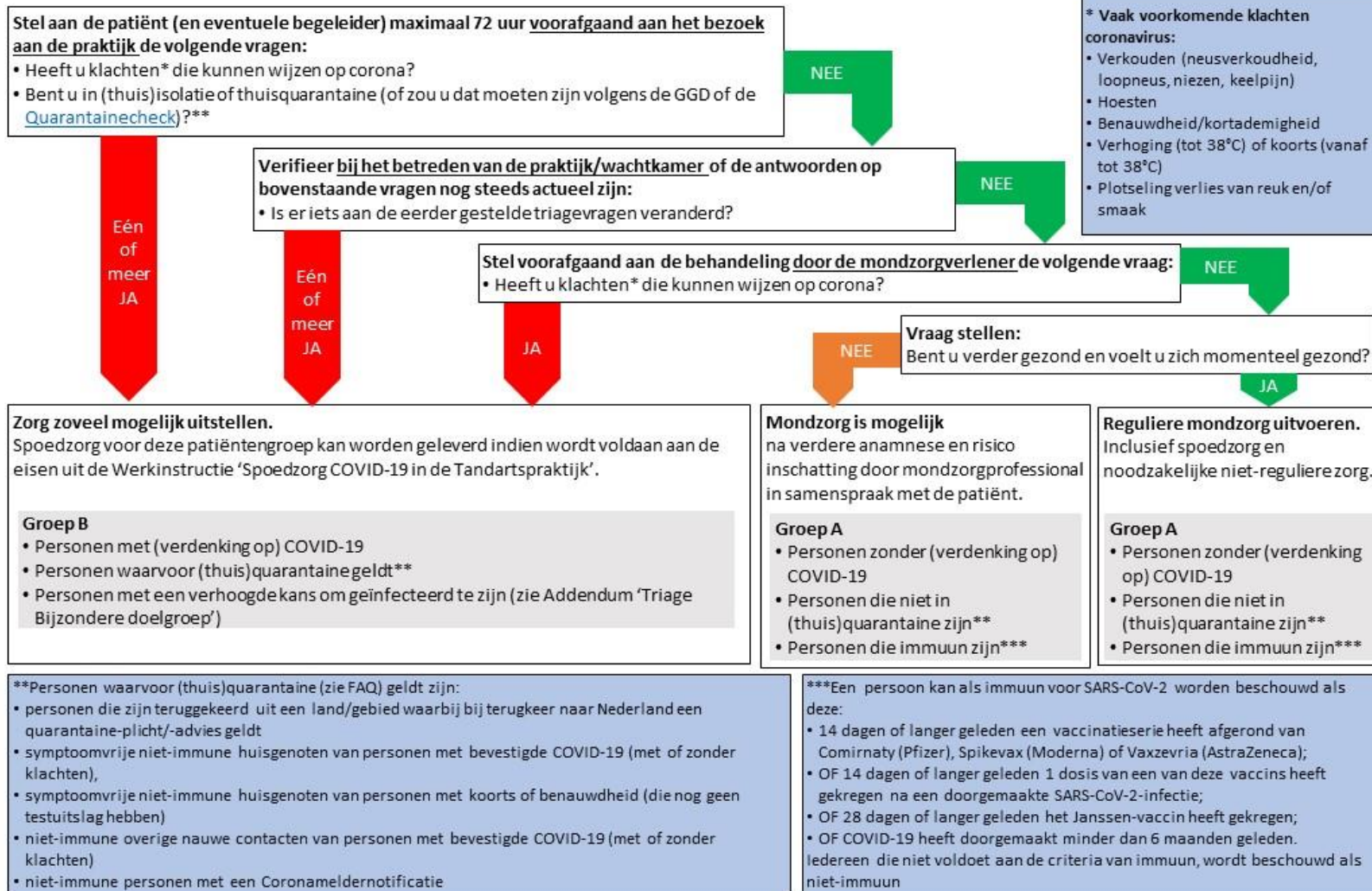
Vragen over deze leidraad kunnen voorgelegd worden aan de beroepsverenigingen via de website (Leden-service).

De mondzorgkoepels dragen zorg voor de archivering van de verschillende versies van de leidraad.

Appendix 1: Stroomdiagram

Triageschema van patiënten in de mondzorgpraktijk

Dit triageschema hoort bij de Leidraad Mondzorg Corona 8.1.